

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLUSTRERADT NYASTE SÖNDAGSMAGASIN.

N:o 40. Utkommer hvarje Söndag. Göteborg den 4 October 1857. Pris för år: 6 R.dr 32 sk. B.co. XI årgången.

Indiska upproret och general Havelock.

Under det Engelska Styrelsen utskickar trupper till Indien, under det dess tappra landsmän, både civile och militärer, göra allt hvad i deras makt står att bekämpa upproret och upprätthålla engelska väldet i Östern, kan man, här i Europa, blott försöka att utleta orsakerna till denna strid. Under afväntan på underrättelser från Delhi, Lucknow, Agra och Cawnpore, der kanske nya rysligheter, värre än de redan kända, föröfvats, — eller förrän på murarne och gatorna segern belönt de trogna soldaternas hjältemod, — fästes vår uppmärksamhet vid Indiens forntidshistoria och dess nya regeringssätt, för att upptäcka hvilka fel och misstag väl hafva tillskyndat England denna olycka! Om en sådan forskning i det förflutna skulle kunna förhindra händelsernas gång, eller försvaga en enda verksam arm i Indien eller England, då skulle vi säga, "Forska ej, tänk ej, tala ej deröfver; utan låt svärdet fullgöra sitt verk, innan tungan eller pennan blandar sig i saken." Men så är ej händelsen. Soldatens arbete fortgår obetingadt och utan inflytande af kritiken; och pressens forskningar för att visa den förflutna tidens villfarelser, skola kasta ett ljus öfver framtiden, hvilket kan förekomma förnyandet af dylika gräsliga scener och fruktansvärda skakningar, som hotat engelska väldet derstädes.

Det är modet i några af de förnämsta politiska och diplomatiska kretsarne att med förakt omtala omdömet af dem, som mycket höga personer kalla "blott tidningsskrifvare." Men granskningen af Indiska upproret är ej lemnad till denna klass, huru skicklig den än är dertill. Med Brittiska pressen inbegripes något mer än blott tidningen. Det är genom pressen, som aktade och lärda män, såsom Lords Melville och Ellenborough, tala till allmänheten i detta ämne. Det är genom pressen som sökande till de parlamentariska hedersplatserna uttala sina tänkesätt; och det är slutligen ge-

Brigadgeneral Havelock.

nom pressen, antingen i form af dag- eller vecko-blad, af brochyurer eller volymer, som hvar och en, hvilken har något att meddela, kungör, det för allmänheten och bidrager till den allmänna upplysningen. Soldater och civile embetsmän, hvilka tjänat i Indien, taga detta tillfälle i akt för att tala om det de förstå. Statsmän afgifva sitt omdöme vid denna vändpunkt i Englands öden, med, och ibland utan, det anseende, deras namn åtnjuta. Resultatet har sedan blifvit det, att mycket blifvit belyst, uti Indiska upproret, som förut varit oförklarligt; att några af driffjäderna till myteriet blifvit blottade; och att Brittiska allmänheten börjar finna det brist på hufvud, mer än brist på hjerta, hos Indiska regeringen varit att tadla för utbrottet.

Tänk om mildheten i de engelska lagarne föranledt oroligheterna? om styrelsens filantropiska mått och steg, ej passande för Österns atmosfär, framkallat ett större ondt, än de voro ämnade att hela? — om försöket att styra de slafviska, vidskepliga, förrådiska och otacksamma stammarne och nationerna i Asien, med samma grundsatser som tillämpats vid regeringen af

England och af de kolonier som äro befolkade af dess egna barn, har blifvit mistydt af dem, hvilka det var ämnadt att göra godt? — att styrelsens efterlåtenhet blifvit ansedd som svaghet? dess rättvisa mot infödingarne, såsom fruktan för deras öfverläghet, dess godhet såsom feghet, hvilken de begripa, och ej såsom menniskokärlek, hvilket är en sak, som ej passar för deras klimat och karakter? Många af våra läsare påminna sig måhända historien om den gode Pascha'n, hvilken, på den tiden då ännu Ottomaniska Porten var en Stormakt i världen, skickades att regera öfver ett Asiatiskt paschalikat. Med stor ståt intågade han i landets hufvudstad, åtföljd af en talrik skara af vaguar och ryttare, kameler och elefanter, och omgifven af alla en orientalisk vicekonungs kostbara attributer. Men tvärt emot bruket, blefvo alla hinder i vägen omsorgsfullt undanröjda; ej en enda olycklig åskådare trampades ned af de galloperande hästarne, ej en enda kvinna eller något barn blef ihjältrampadt af hans elefanter eller nedhugget af hans följeslagares svärd. Stort var föraktet och missnöjet hos hans nya undersåter. "Skall den kallas en Pascha," sade de; "då vår siste Pascha intågade, blefvo femhundra kvinnor och barn ihjältrampade, och femhundra män blefvo korsade under hästhoftarne eller nedmejjades likt säd, af hans slafvars sablar. *Mashallah!* men han var en stor Pascha! och denne mannen är blott en hund!"

Vi vilja icke bestämdt påstå att en dylik känsla uppväckts hos Indiska folket af engelska lagarnes mildhet — en mildhet, som så föga öfverensstämmer med Asiaternas tänkesätt, ty de hafva ej vördnad för annat än oinskränkt, obetingad makt; men vi nämna blott som visshet för alla dem som läsa eller tala om Indiens affärer, att denna åsigt af saken allt mer och mer gillas af välunderrättade personer, och bekräftas af den sig hastigt utvecklande historien om upprorets uppkomst och framgång.

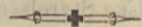
Att myteriets ursprungliga anstiftare voro mahomedanske soldater, och ej Hinduer, blir allt mer och mer uppenbart. Mahomedanerne voro sjelfva Indiens eröfrare och kungen af Oude, hvars afsättning tyckes hafva varit den lunta, som antände den länge utlagda svafveltråden, var en Mahomedan af den äkta mahomedanska typen — blodtörstig, hämndgirig, egenlyttig, utsväfvande och obeveklig — ett mönster för furstar i slafvarnes ögon, som beundrade hans tyranni, tillochmed då de sjelfva fingo erfaras det, och hvilka blott skulle velat fräntaga honom hans myndighet, för att i hans ställe uppsätta en annan, lika dålig, och om möjligt värre än han. Hans öde var signalen till mahomedanska sammansvärjningens utbredande — en sammansvärjning, som underblästes, om ej framkallades, af denna andra Stormakt, som innehar så stor del af Asiens fastland. Europeisk civilisation, i motsats till asiatisk barbarism, förlorade sitt ursprungliga namn, och genom dess exempel och dess lärdomar och dess så kallade reformer läto infödingarne styra sig, då Engelsmännen icke regerade dem med den kraftiga arm och den oböjliga vilja, som ensamt passa för Österlänningarne. Man gaf Indiska folket tryckfrihet — och om det någonsin begicks ett misstag, så var detta ett sådant. Man öppnade väg för Mahomedanerne och Hinduerne att komma på domarebänken och skipa rättvisa, der ofta Engelsmän voro tvistande — ett annat

fel. Man styrde opartiskt, det var rätt; men man litade mera på folkets tacksamhet än på sina arméers kraft; — detta var orätt. Man samtyckte att gifva militärisk disciplin åt Brahminerna i Bengalen och förenade sig med denna kasts dumma, oförnuftiga fördomar, i stället att uppställa en armé af den lägre befolkningen, som ej hade sådana fördomar och hvilken skulle kunnat blifva lika lydiga och trogen som en armé af engelsmän; — ett annat fel, för hvilket man nu måste böta. Oaktadt den bästa vilja spelade man ett dubbelt spel och följde en motsatt politik. Man införde bland folket europeisk frihet, som ej passade för det, och gaf arméen asiatisk licens, med hvilken ingen armé kunde betros. Mahomedansk äregirighet, framkallad af ryska intrigerna under kriget på Krim, och understödd af engelsmännens eget, ofrivilliga, olyckliga skymfande af Hinduernes religion eller vidskeplighet, antände tråden. Vi se resultatet uti de gamla eröfrarnes försök att utdrifva de nya och att bilda en mahomedansk makt på ruinerne af det brittiska valdet.

Försöket skall ej lyckas; — emellertid ger det det Engelska folket en nyttig lärdom. Detta är rättvisligen slott öfver sin egen frihet, men nästan för mycket hysande den tanken att en dylik frihet passar för alla jordens nationer. Hvarken råd eller parlament trivas i vissa luftstreck, och vinstocken kan blomstra, der tryckfrihet skulle växa likt ett Upastäd,

förgiftande allt under sina grenar. Militäriska jernbanor genom längden och bredden af landet och europeiska härar, som flyttas derpå, efter en dags eller en timmas underrättelse, skola göra mer för Indien, än alla de välgärningar man hittills slösat på detta land. Indien är ej en engelsk koloni, men en eröfring, och som sådan måste man behandla det, såvida man vill hoppas att få behålla det, eller gifva dess folk nyttan af en kraftig, varaktig och rättvis styrelse.

(Forts.)

Konungens af Delhi äldste Son, hans skattmästare och läkare.

Dessa porträtter äro tecknade efter en tafla, målad i palatset i Delhi af mr William Carpenter. Gruppen består af Konungens af Delhi äldste son, hans skattmästare, en hindu, och läkare, en muselman; de båda sednare hålla en "mohrehull", en qvast af påfogelfjädrar, för att jaga bort flugorna — hvilken förrättning vanligen utföres af tjenare.

Den så kallade kungliga familjen i Delhi tillhör en af dessa Central-asiens tartarstammar, som ofta vunnit landsträckor söder om Himalaya, genom Uzrians och Mogols efterföljares tapperhet. Timur, Akbar, Baber och Aurungzöbe voro alla af samma familj, som den nuvarande innehafvaren af konungadömet Delhi, och voro de berömdaste af hans förfäder; ja, det är endast hägkomsten af deras lysande bedrifter, som gifver någon historisk

fromma England firar, liksom judarne, söndagen med fullkomlig sysslolöshet) så beslöt L'Angelier, att alldenstund hans mors helstillstånd ännu icke försämrats, gå till fots till Glasgow.

Vid middagstiden kom den resande i utmattadt tillstånd till en småstad. Han gick der till apoteket och bad att få köpa arsenik. På provisorns fråga, hvar till han skulle använda gifvet, svarade han, att arsenik är ett bepröfvadt medel emot mattighet, och han ville derföre nu använda det, för att i dag kunna uppnå Glasgow; han var af gammalt van att intaga sådant i små doser, så snart han kände en förslappning i nerverna. Han hade tillochmed en gång för längre tid tillbaka gifvit sina hästar arsenik; för att göra dem dugliga till en lång och hastig resa.

Apotekaren lät besynnerligt nog övertala sig och sålde det som begärdes. Huruvida nu detta medel verkade så kraftigt eller om den resandes upprörda tillstånd påskyndade hans gång, är svårt att afgöra, — men L'Angelier kom klockan åtta på aftonen till Glasgow. Han hvilade der en timmas tid, begärde derefter portnyckeln och allägsnade sig, sedan han meddelat värdin-

MADELEINE SMITH.

(Forts. fr. N:o 39.)

Den 17 Mars kom L'Angelier tillbaka. Orolig och sorgsen frågade han om några bref ankommit till honom.

— Det sista, som jag erhöi för fyra veckor sedan, har jag genast skickat till er vän, alldeles som ni sjelf föreskrifvit, — svarade fru Perry.

— Och sedan dess har intet afgått härifrån?

— Intet enda!

Emil kunde ej dölja sin smärta och sin oro. Fru Perry uttryckte sin glädje öfver hans friska utseende och sökte trösta honom. Han skref härefter ett bref till Madeleine och afsände det på den vanliga vägen.

— Jag kan icke vänta; — sade han till sin värdinna, — med nästa bantåg reser jag tillbaka till Allan; min mor, som ligger illa sjuk, är mycket orolig för min skull. Hon kunde dö medan jag är i Glasgow.

— Men hvarför har ni då kommit? — frågade fru Perry förebrående. — Ni skulle ha skrivit derom till miss Smith.

— Madeleine! Madeleine! — hviskade han i smärtsam ton för sig sjelf.

Han for verkligen åter sin väg. Kärleken till hans döende moder drog honom till Allan. Han hade knappast allägsnat sig, då ett bref anlände. Fru Perry skickade detta efter den unge mannen; hon hade igenkänt Madeleines stil och ville derigenom att hon bar brefvet sjelf på posten, försöka afböja allt dröjsmål. Detta bref erhöi L'Angelier sent på söndags afton. Då, i anledning af helgdagen, intet jernbanståg afgick till Glasgow. (Det

vigt åt Stora Mogols skugga. Baber var en afkomling, i rät nedstigande linje, af Timur och, genom sina på hvarandra följande eröfringar af Cabul, Bokhara och Hindostan, var hans bana, fastän i mindre grad, något liknande denne fruktansvärda tartarkejsares. Det stora slaget vid Paniuput lade Indien för hans fötter; och år 1526 — samma år då Soliman den Store eröfrade Ungern — intågade Baber i Delhi och grundlade dynastien derstädes, hvilken ännu, åtminstone till namnet, existerar.

Akbar har blifvit prisad af österländske historieskrifvare såsom "ej hafvande några fel, utan blott dygder, förda till ytterlighet." Han var säkert en stor krigare och förenade dermed, ovanligt nog, rättvisa, barmhertighet och ädelmod. Likväl finnas många berättelser om mordandet af fångna garnisoner etc. Akbar regerade i femtio år; byggde präktiga palatser och mosquéer och offentliggjorde den namnkunniga lagsamlingen, kallad "Azeen Akberg"; hvilken, ehuru uppfylld af onödigt prat emot Européer, det oakadt, är ett märkvärdigt minnesmärke af den tidens barbarism.

Akbar var samtidig med engelska drottningen Elisabeth, och Aurungzebe med Charles II och William III. Denne furstes hela lefnad förflöt under krig med än den ena, än den andra obetydliga dynastien, i hvilka han alltid segrade. Men hans regering hade alla en orientalisk styrelses fel; herrliga byggnader upp-

fördes, men massan af folket suckade under de afskyvärdaste utpressningar.

Huru Padischans länder småningom öfverlemnades åt Ostindiska Kompaniet, känna redan våra läsare. Före det sista utbrottet hade den nuvarande konungen en årlig inkomst af 120,000 pund. Men hans länderier sägas uppgå till en mycket större förmögenhet, så att hans hela årliga inkomst skulle utgöra 200,000 pund och derutöfver, men hvaraf en del förlösades under mr Frasers, den brittiska presidentens, styrelse. Fordom residerade Padishan i Delhi och hans son i deras förfäders präktiga palats; men detta behöfdes till andra ändamål — sanningen att säga, så var det med all sin prakt, i det närmaste fallet i ruiner — och han har sedermera bott i den nya staden Delhi, som befastades af engelska ingenjörer och olyckligtvis fick de af infödingar bestående 38:de, 54:de och 74:de regementerna till garnison.

Hvilken roll den så kallade konungen verkligen spelat i den nya förskräckliga tragedien är omöjligt att säga. Utan tvifvel önskade han i hemlighet Engelmännens utrotande och återinförandet af hans egna lagar. Men fruktan att förlora lif och egendom jemte respekten för engelska styrelsen, göra det tvifvelaktigt om han var mer än ett blott verktyg i insurgenternas händer, hvilka ej utnämnt honom, utan hans son till deras anförare; ja, han sände bud till guvernören i Agra och sade honom att han ej

var herre öfver sina handlingar. Allt detta blir nog utforskadt vid upprorets slut. Om också denne, Timurs och Aurungzebes ättling, vore oskyldig, så är det likväl klart att Engelmännens, såsom händelsen var med konungen af Oude, måste iakttaga nödiga försigtighetsmått emot något framtida begagnande af en kejserlig myndighet genom denna kungliga docka. Alla underrättelser från Indien visa tydligt att Muselmännen äro upprorets anstiftare och att Hinduerna blott äro deras verktyg. Kanske konungen af Delhi ej uttänkt, icke ens befördrat insurrektionen. Men att lemna en furste med ett historiskt namn i Delhi, muselmanska fanatismens brännpunkt i Indien och utan ett enda europeiskt regemente inom sina murar, är att gifva en militärisk och politisk hufvudstad i fiendernas händer, hvarföre väl detta ej så snart skall göras omigen.

Konungens i Delhi rätta titel är Padischah — en titel som äfven de ottomanska sultanerna antagit; i sjelfva verket äro de också båda af samma stam, ehuru titeln Padischah är Persiska, men Sultan är Arabiska. Ända till för kort tid sedan kallades Padisha'n af Hinduerna Rajah'n af Indraprestha och på mynt benämndes han "Verldens Kejsare". Men på sednare tider har Kompaniet afböjt alla hans förslag att förnya gångbarheten af dessa mynt. Den "uppenbare arvingen", såsom han kallades, hade eget hushåll samt vackert underhåll af sin far. En

nan att han återkommit till följe af det sist erhållna brevet och ämnade nästa morgon med bantäget afresa igen.

Hvart L'Angelier nu begaf sig, vet man icke.

Omkring klockan tre på natten ringdes det på portklockan vid enkans bostad. Då fru Perry sjelf öppnade dörren, stod L'Angelier framför henne på tröskeln. Den unge mannen gick vacklande uppför trappan och nedföll klagande, så snart han beträdd kammaren.

Enkan såg med bestörtning den unge mannens beklagansvärda tillstånd, hvilken hon alltid så högt värderat. Hon hjälpte honom att kläda af sig och lägga sig. L'Angelier var till den grad angripen af sina plågor, att han ej kunde svara på sin sköterskas frågor, hvilken i sin förskräckelse skickade efter en läkare. Denne kom, ordinerade, men syntes dock icke rätt komma underfund med sjukdomens verkliga beskaffenhet. Den sjuke befann sig i ett sorgligt tillstånd. Man frågade honom hvar han varit, hvad han förtärt; men han var oförmögen att derom kunna lemna någon upplysning. På läkarens förfrågan, om patienten vore en drinkare, svarade enkan med att berömma honom såsom en mycket

mättlig och nykter man. Doktorn ordinerade «Laudanum» och senapsdeg samt aflägsnade sig derefter.

Intet af dessa medel skaffade honom någon lindring; den sjuke led förfärliga plågor och var ur stånd att kunna yttra ett ord. Så snart det dagades skickade den förskräckta enkan bud till L'Angeliers vän, August de Mean, som var anställd vid franska konsulatet i Glasgow. August infann sig genast i sällskap med läkaren, hvilken ville se hvad hans läkemedel gjort för verkan.

Den sjuke hade då upphört att lefva, — han låg kall och känslös i sin bädd. Under det läkaren sysselsatte sig med liket, undersökte vännen den dödes rockfickor. Han fann der ett bref af följande innehåll:

»Min älskade, hvarföre kommer du icke? Är du sjuk? O, kom då till mig! Jag väntade och väntade på dig, du grymme, — men förgäfves. I morgon natt väntar jag dig åter, och allt, såväl tiden som öfrige anstalter, blifva enligt aftal. O, kom då, mitt dyra hjerta, min ljulva lust, kom och tryck mig till ditt hjerta! Möttag en innerlig kyss och ett hjertligt välkommen! Gud beskydde dig! Ömt omfamnar dig din älskande, evigt älskande Minnie.«

Den unge mannen stoppade detta bref på sig, skakade betänkligt på hufvudet, men teg. Läkaren intygade att personen verkligen var död, talade om kolera och tillrådde en skyndsam begrafning, hvartill enkan genast vidtog nödige förberedelser.

Vi lemna nu sterbhuset och gå i stället att sysselsätta oss med Madeleine Smith.

L'Angelier hade allidit måndagen den 23 Mars på morgonen. Madeleine tycktes hvarken veta eller ana, hvad som träffat den man, hvilken hon, enligt sitt sista bref, så ömt älskade; hon sysselsatte sig med sin toilett, frukostade, läste i ett par nya böcker, språkade med sin bror Jack och talade med modren om det förestående giftermålet med herr Minnoch, den hon ej längre ville låta vänta på äktenskapets lycka. Då brudgummen på tisdagen infann sig, för att föreslå en promenad med henne, föregaf hon dock ett lindrigt illamående och drog sig tillbaka till sitt rum, sedan hon bedt den unge mannen ej vara orolig, då hennes opasslighet troligen nästa morgon vore öfverstånden.

På onsdagen hade hon redan tidigt gjort sin toilett, hon var frisk, intagande, liflig och smälog såsom van-

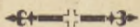
(Fortsättning pag. 318.)

KONUNGENS AF DELHI ALDSTE SON.

stor del af inkomsten utdelades till sysslösa ulemas, dervischer och tjenare; hälften af dem ursinniga fanatiker, de öfriga utsväfvande och oordentliga smickrare och underhafvande.

Var detta en blott tillfällighet?

Sir Evan Nepau, som under den yngre Pitts ministér beklädde en understatssekreterare-tjänst och sedermera såsom amiralitetssekreterare under den betänkliga krigsperioden gjorde sitt fädernesland, England, vigtiga tjenester, kunde en natt omöjligt insomna. Detta föreföll honom så mycket mer besynnerligt, som han alls icke mådde illa och ej heller under hela den föregående dagen hvarken för mycket ansträngt sig eller varit hemsökt af någon sorg.

Sedan han nu ända till klockan två, utan att få någon ro, kastat sig af och an på sin bädd, steg sir Evan upp, i den afsigt att företaga en kort promenad i den straxt nedanför hans fönster belägna Regentspark, för att genom den uppfriskande morgonsvalkan sedan kanske kunna få en några timmars morgonsömn. Nyssnämnde park var på den tiden ännu fullkomligt obesökt, med undantag af den på post stående skyltvakten.

Sedan sir Evan flera gånger gått förbi ministeriets för de inre ärendena hus, fick han plötsligen det infallet, att genom en sidodörr, till hvilken han alltid bar nyckeln på sig, begi va sig in i denna byggnad, der han hade sina embetsgöromål.

ligt, då hon utträdde i förstugan, der en tjenstlicka var sysselsatt med något arbete. Hon hade hatt och kappa på och tillsade pigan att nämna för hennes mor att hon gått till pastorn och inom en timma skulle återkomma. Dermed lemnade hon hemmet och begaf sig verkligen till pastorshuset.

Den vördnadsvärde gubben, doktor Beattie, mottog sin fordnas lärjunge med rörande glädje. Hon kysste hans hand och bad om ett bevis öfver sin botfärdiga sinnesstämning, emedan hon ville gå till nattvarden. Denna formalitet är nemligen, enligt episkopala kyrkans bruk, alldeles nödvändig. Pastorns ögon fuktades af tårar; han berömde den unga damens religiositet och gladde sig öfver de frukter, hans lärdomar burit, samt utfärdade det begärda beviset.

Sedan de härefter båda en lång stund talat i religionsaker, hvarunder Madeleine röjde en ovanlig skarp-sinnighet, lemnade hon åter pastorshuset. På gatan mötte henne en simpel likvagn, från hvilken hon hastigt skyndade att allägsna sig.

Visste hon väl att man nu förde det första för-målet

Hvarföre han nu egentligen ville gå dit, det gjorde sig statsmannen ej sjelf reda för och kunde ej heller efteråt göra det, då det i sjelfva verket ingen bestämd afsigt låg till grund derför.

Han fann här i ett af expeditionsrummen föregående dagens diarium ännu ligga kvar på skrifbordet, uppslog det helt afsigtslöst och påträffade vid första blicken deri, under rubriken "inkomna handlingar", följande anteckning: "Benådningen för de till döden dömda myntförfalskarne skall afsändas till York."

Då han läste dessa ord, hvilka försynen sjelf tycktes ha visat honom, föll det den förvånade understatssekreteraren in att befallningen att afsända benådning-brevet visserligen under gårdagen blifvit utdelad, men att detta derföre icke verkligen afgått.

Förbrytarnes afrättning var emellertid utsatt redan till påföljande morgon. Uppfylld af oro slår understatssekreteraren upp kopie-boken, för att se efter om något afgångsbevis der blifvit infördt, men kunde ej finna något der. Han skyndar nu, så fort hans fötter bära honom, till kanslichefen för sitt departement, hvilken bodde i Downing-street och väckte denne ur hans sömn med den frågan, om benådning-brevet för de nämnde brottslingarne verkligen blifvit expedieradt till York.

Den förskräckte kanslichefen försäkrar, att han under gårdagen lemnat dokumentet till kronkanslisten, men erkänner

tillika, att han ännu icke erhållit något bevis om dess fortskaffande.

— Nåväl, vi måste då på minuten uppsöka honom! — utropade sir Evan; och båda sprungo nu, då ingen hyrvagn fanns i närheten, den långa vägen till Chancery-Lane, der de äntligen alldeles utmattade anlände till kronkanslistens bostad, i samma ögonblick denne var färdig att fara ut till sitt landställe.

Redan understatssekreterarens besök vid en så ovanlig tid antydde att det här var något särdeles ovanligt å färde; men huru förskräckt blir icke kanslitjenstemannen, då han erfar, hvarom frågan är.

— Store Gud, — utropar han i högsta ångest — benådningsofren ligger ännu i min skrifbyrå!

Papperet blir ögonblickligen framtaget; man skyndar sig till posten och beställer den snabbaste och säkraste kuriren till York. Denne begifver sig ofördröjligen på vägen och uppnår målet för sin resa, just i det ögonblick, då de lifdömda redan bestigit bödelskärran, som skulle föra dem till afrättsplatsen.

Hade budet nu kommit försent, hade följderna otvifvelaktigt blifvit den, att, i stöd af lagarnes stränghet och den allmänna opinionen, alla tre dessa kronans tjenstemän blifvit afsatte från sina embeten samt den allmänna opinionens förbannelse kommit att för hela lefnaden falla tung just på den utaf dem, som varit minst saker till den svåra försummelsen.

Men Madeleine teg; hon kysste blott modrens hand och allägsnade sig. Vid middagstiden fattades hon vid bordet. Man skickade någon att tillsäga henne. Hennes kammare var tom. De bekymrade föräldrarna lugnade sig med den tanken, att Madeleine gått till Minnoch, hvilken hon länge lofvat ett besök.

Men straxt efter måltidens slut kom herr Minnoch och frågade efter sin fastmö. Föräldrarna betraktade honom med förvåning.

— Är hon då icke hos er? — frågade herr Smith.

— Nej!

— Flickan föreföll mig i dag så olik sig, — menade modren.

— Hvad har då hänt? — frågade brudgummen ångsligt.

— Det vet jag icke; men hon talade så enstafvigt, fastän hon tycktes vara i en mycket liflig sinnesstämning.

Fästmannen begaf sig sjelf i största hast till pastorn, för att af honom möjligen vinna några upplysningar om saken.

Den förvånade gubben yttrade sig med de största löf-

för hennes kärlek till grafven, eller greps hon omedvetet af någon fasa, som påskyndade hennes gång?

— Madeleine återkom till föräldrahuset. Den der ännu sysselsatta tjenstlickan såg henne komma och tillsade henne, att hennes far och mor önskade tala med henne.

— Hvar äro mina föräldrar?

— De sitta vid frukostbordet, — blef svaret.

— Madeleine begaf sig genast till familjens vanliga samlingsrum.

— Du kommer från kyrkoherden? — frågade köpmannen, glad vid anblicken af sin sköna och fromma dotter.

— Ja, min far! Jag önskar att någon af dessa dagar komma i åtnjutande af den heliga nattvarden.

— Rätt så, mitt barn! Herr Minnoch, din blifvande man, skall på samma gång som du gå till Herrans bord.

— Modren steg upp och slöt, med glädjetårar i ögonen, den goda dottren i sina armar. Under frukosten talade man om bröllopet, som skulle försiggå den 18 Juli. Fadren ville att det skulle firas med stor ståt; modren åter önskade att det måtte försiggå i all enkelhet.

Fadren afsjorde tvistet med de orden:

— Vår Madeleine kan sjelf få afgöra!

Men hvad skall man väl säga om en dylik tillfällighet, som på ett så bestämdt och omisskänligt sätt spelat den gudomliga försynens roll och likväl hvarken kan hänföras till visionernas eller aningarnes kategori?

Blandade Ämnen.

Philip Melanchtons såsom spåman. Melancton trodde mycket på drömmar och tecken, sysselsatte sig gerna med stjerntyderi och varsärdeles road af att få spå folk i händerna. Det sistnämnda satte honom dock en gång i förlägenhet. Då han nemligen under en af sina många resor uppehöll sig något hos kyrkoherden Melander i Kassel såg han der i familjens hvardagsrum ett barn af ungefär ett halft års ålder ligga i en vagg. Han närmade sig detsamma — ty han älskade barn mycket — och sade: "Dethär är ett vackert barn; Gud beskydde det! — Tillåt mig att få spå i dess hand." — Han förfrågade sig härefter om dagen och timman för dess födelse, och då barnet helt och hållet hade fadrens drag, förutsade han, att det med tiden skulle blifva en mycket lärd man, som skulle komma till höga äreställen, men äfven för religionens skull hafva svåra strider att bestå. — Allt detta vore ganska förträffligt, — anmärkte fadren leende — om det bara vore ett gossebarn; men nu är det i stället en flicka. — Melancton hostade litet och svarade sedan:

ord om Madeleine och sökte, så vidt han förmådde, lugna honom.

Emellertid hade föräldrarna skickat bud till alla de bekanta, hos hvilka de trodde Madeleine kunde vara; men alla dessa bud kommo ensamma tillbaka. Man genomsökte ännu en gång hela huset, — allt lika förgäfves. Då medförde äntligen hennes bror, Jack, den underrättelsen, att man omkring klockan elfva sett Madeleine gå till bangården. Minnoch och Jack skyndade då efter dit. Genom förfrågningar erforo de att ett tåg afgått klockan half tolf till Row.

— När går nästa tåg till Row? — frågade den bekymrade fästmannen.

— Klockan tre, det vill säga om tio minuter!

Madeleine hade en god vän i Row, och det var alls icke osannolikt att hon begifvit sig på ett besök hos henne. Fästmannen och brodern afreste med bantåget och kommo klockan fyra till Row. Jack visste hvar den ofvannämnda väninnan bodde, och man skyndade dit. Damen kom just i samma ögonblick från hamnen. Hon hade följt Madeleine ombord på ett ångfartyg, som skulle afgå till Rowelyn.

"Nåväl, då blir hon en hustru, som kommer att gifva sin man fullt upp att sköta."

En ovauelig ceremoni. Den som fordom sökte en presterlig syssla inom Würzburgs stift måste, innan han dertill antogs, med blottad rygg gå fram mellan de i tvenne leder uppställda och med ris beväpnade domberrarne och dervid hålla till godo med, att hvar och en af de ärevördige herrarne gaf honom ett slag. Man kallade denna ceremoni "Kappengang." — Furstbiskopen Fredrik Karl ville afskaffa denna ceremoni, hvilken, påminner, om den i många skräförfattningar föreskrifva örffilen, som skulle tilldelas en lärgosse, i det ögonblick då han förklarades ha utträdt ur läroåren. Påfven Benedictus XIV hade gifvit sitt bifall till ceremoniens afskaffande; men domkapitlet tillbakavisade dock på det bestämdaste en dylik reform. Det var visst icke blott och bart ett envist fasthållande vid en gammal sed, som föranledde denna vägran, utan snarare den önskan, att man genom detta gatloppsspringande, för hvilket furstliga personer ej gerna ville utsätta sig, skulle afhålla sådana från att söka de ganska feta sysslorna inom stiftet.

Säljerskan.

(Öfversättning från Tyskan af)

Mitt handelshus att skildra
Är visst ett slätt försök;
Hvarenda dag J sjelfva

Minnoch och Jack störtade ned till hamnen och kommo tidigt nog för att hinna stiga ombord på fartyget före dess afgång. Madeleine satt sluten för sig sjelf på en soffa i första salongen. Då hon fick se de båda unga männen, uppsteg ett moln af missnöje på hennes sköna panna. Herr Minnoch gjorde henne inga förebråelser; han bad henne endast återvända till sina bekymrade föräldrar. Madeleine svarade härtill intet, utan tycktes blott öfverlägga.

Då gaf skeppsklockan första signalen till afresa. Herr Minnoch återopprepade sina föreställningar och skildrade hennes faders sorg.

— Min far, min arme far! — hviskade hon röd.

— O, så kom då, miss Madeleine! — bad den unge köpmannen. — Ännu två minuters dröjsmål, och man tager oss med till Rowelyn!

Salongen fylldes med passagerare, man väntade blott på andra signalen till afresan. Jack uppbjöd all sin öfvertalningsförmåga. Då ljud klockan för andra gången. Madeleine sprang upp, lemnade salongen och sprang öfver landgången, den man i samma ögonblick skulle draga in. Fem minuter senare var ångfartyget redan i gång.

Ju gören der besök!

Och skulle det väl gagna

Mitt namn att säga här?

— Det stora handelsbusets

Försäljerska jag är!

Fast' handeln uti sekler

På samma sätt fått gå,

Är hvarje vara äkta

Och frisk och ny också.

Ej endast lif jag skänker

Och helsa, kraft och mod

... Långt mer — och om ni köper,

Så blir er handel god;

Åt handelns störste furste

Jag tjenarinna är,

Till vinst och ocker därför

Jag ingen längtan bär!

O, kommen hit, J små! Åt er jag bringar
Leksaker, granna, utaf många slag
Men äfven ljufva frukter eger jag
Och blommor, fjärilar med gyllne vingar.

Uti min sal, invid den gröna stranden,
Lek der — jag er om ingen afgift ber. —
Ja, lek' — ett himmelrike drömmen er,
Då slott J byggen af den våta sanden!

Och kommer vandrarn, vacklande i natten,
— Vid dagens ljus — han har sitt fria val
Att slumra in uti min gröna sal,
Att läska sig af frukt, af källans vatten.

Åt forskaren, om aldrig så beläsen,
Jag gåtor ger, — strör sång på diktarens stig,
Och, då nu *livet* är så kärt för mig,
Man moder nämner mig för *alla väsen*.

Oaktadt den kyliga blåsten gick Madeleine till bangården och undanbad sig den vagn, som Minnoch ville taga för hennes räknig.

Man hade ännu en halftimma att vänta till nästa bantågs afgång. Madeleine gaf helt korta svar, läste i tidningarne och drack en kopp kaffe.

Den stackars fästmannen fattade äntligen så mycket mod, att han kunde fråga sin fästmo, hvarföre hon aflägsnat sig från Glasgow och beredt både föräldrarnas och honom så mycket bekymmer.

— Ack! — svarade hon suckande — orsaken är helt enkelt den, att jag känner mig mycket olycklig.

— Olycklig? Och hvarför då, Madeleine? — frågade den stackars Minnoch, helt bestört, emedan han trodde att detta yttrande syftade på hennes förestående giftermål.

— Jo, — svarade Madeleine, nästan gråtande — därför att jag gjort mina föräldrar så mycken sorg.

— Sorg? Hvarken er far eller mor har någonsin beklagat sig öfver er.

— Ack ja, de älska mig så högt, att de ej kunna framställa sina klagomål; jag känner det alltför väl. (Forts.)

SÄLJERSKAN.

Just jag er sänder vårens dofter, ljufva,
 Och näktergaln de sköna sänger lär;
 Just jag med jordens frukter eder när
 Och läskar er med saft af yppig drufva.
 Då vintren öfver edra ängar skrider,
 Hvar' skogens träd af mig beskyddadt står,
 Tills det hos er i lågor öfvergår
 Och värma, ljus kring edra härdar sprider.
 Åt kroppen först jag riklig näring skänker,
 Ett kungarike åt hvar själ jag gaf,
 Åt hjertat kärlek . . . och i stilla graf
 Jag själens Brustna hydda en gång sänker.

Säll den, som rätta vägen
 Till mig förstår att gå,
 Han alla mina häfvor
 För billigt pris kan få!
 Ej annan vinst jag önskar
 För all min rika skatt,
 Än att J menskor egen
 Ett barnasinne, gladt
 Med tro och hopp och kärlek,
 Som helar andras sår;
 — Men den, med högmod nalkas,

Ack, den jag ej förstår!
 . . . Ej endast lif jag skänker
 Och helsa, kraft och mod
 — Långt mer' . . . och om ni köper,
 Så blir er handel god:
 Om evigt godt J söken,
 Det väljen ur min famn;
 Ty Gud, han är min herre
 Naturen är mitt namn! —

Marie Har:er.

☛ Härmed följer Romanbihanget: "Modiga Hjertan," pag. 53—60.

Nästa No utgifves Söndagen den 11 October.

C. PETERSENS OFFICIN 1857